

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

8. An dicta in superioribus Resolutionibus obstent, ne possint licite
Principes inire foedera, vt vocant, Ciuilia cum Turcis, vel aliis Infidelibus
circa Inducias, Treugas, aut commerciorum causa, vel ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

opem tulit Anglo, sed cum ipse bellum iustum gereret cum Francisc. foederato cum Turca; Carolus in auxilium vocavit hæreticum, quia tunc nihil curabat de hæresi prædicanda in Gallia, sed de fruendis voluptatibus in Anglia. Ita Hurrad. Adde etiam supradictis, quod Imperatores, & Reges Austriaci semper vsi sūt auxilio hæreticorum, sed non in magno numero, & ea lege, ne quid in Catholicorum Religionem molerentur: & poterant supplicio compesci. Vnde hæc, ratione Julius Secundus, cum Bononiæ anno 1671. obideretur ab exercitu Gallorum & Ferrariensium excepit paucas cohortes Turci equitatus, missas à Venetis, quia ope, & exercitu Ferdinandi Regis Catholici, & aliorum poterant cohiberi.

3. Nota quod post hæc scripta peruenierunt ad manus meas Disputationes Theologicae in 2. 2. D. Thomæ sentent. 5. Cursus Theologici Patris Roderici Atriagi, qui à nobis superius dicta breuiter confirmat: sic itaque assertit. *disp. 43. sect. 2. num. 44.* Tertia circumstantia est, vt Princeps fidelis non iuret infidelem, v.g. Turcam, hæreticosve pugnantes contra fideles: etiam si illi infideles, & hæretici habeant politice iustū bellum contra Catholicos Ratio huius est manifestata: nam eo casu non agitur causa adiuvandi nisi valde remotè aliunde autem per illud subsidium cooperatur Princeps Catholicus ad euerzionem fidei, ad Templorum, Virginum, Monialium profanationem, ad innumera mala aliaque scelera patranda, qualia Turca, & hæretici in Christianos exercent. O vtinam nostris oculis, auribusque tam multa eiusmodi exempla huius temporibus non occurrerent! Qui autem ex Principibus sic iuuantibus hæreticos, aut ex Consiliariis id suggerentibus præsumet se coram æquissimo, & rigidissimo Dei Iudicio sufficientem exculationem exhibiturum, si dicat, feci id, ne ille Princeps Catholicus esset me gloriosior, aut ne fortè vnam miseram aliquando Ciuitatulam mihi eripere posset, aut vi Cotonom Imperij mihi alioquin non debitam (esto debitam) meo capiti imponerem. Hucusque Atriaga.

4. Et non deseram etiam hic apponere verba Eminentiſſ. Cardinalis Lugo, qui nostram sententiam superius firmatam, more suo, doctè, & solidè defendit *Tract. de fide disp. 25. sect. 1. num. 12. cum seq.* vbi sic, ait. Ego nunquam credere potui, nomine fautoris hæretici ab Ecclesia in his decretis intelligi solum eum, qui fauet hæretico quia hæreticus est: hoc enim esset confundere hæreticos, & fautores hæreticorum. Quis enim nisi sit hæreticus, faueat hæretico, quia hæreticus est: Aut quomodo potest esse motuum fauendi hæresi quando hæresis ipsa non placet, sed reprobanda? Quod etiam docent expressè Toletus Vgolinus, Sayrus, & Farinacius cum aliis apud Suarez dicta *sect. 1. num. 8.* Et videtur colligi satis clarè ex verbis Martini V. in Bulla contra errores Wicleffi, & Ioannis Hus, & habetur post vltimam sess. Concilij Constantiensis, vbi postquam de credentibus eos. errores dixit, subiungit de fautoribus eorum, his verbis: Receptatores quoque fautores, & defensores huiusmodi pestiferarum personarum, quæ erroribus ipsis crediderint, nec fauore, aut contemplatione errorum ipsorum, sed forte carnalis amoris causa, vel occasione alias huiusmodi personas receptauerint, præter penas ab vtroque iure talibus inflictas per Iudices competentes, tanta severitate penarum, in tam enormi scelere vltionem accipiant, quod cedat cæteris in exemplum. Vbi non solum penas auget, sed supponit vtroque iure penas impositas iam esse huiusmodi receptatoribus, & fautoribus, licet non errorum contemplatione, sed carnalis amoris causa, vel alia occasione id faciant.

Communis etiam loquendi, & sentiendi modus id suadet, quia quando leges prohibent sub graui pena Bannitorum, vel Assassinatorum receptionem, non loquuntur certè de iis solis, qui eos idèd recipiunt, quia banniti, vel scelerati sunt, & quia eis scelera placent, sed de iis qui scelera recipiendo fouent, quacumque alia intentione id faciant: idem ergo est sensus huius prohibitionis, ne faueat hæresi, quacumque intentione id fiat. Ratio verò a posteriori esse potest, quia lex ad casus, qui communiter contingunt, ordinatur, non ad casum metaphysicum, & rarissimè contingentem. Quod autem Catholicus hæretico faueat, quia hæreticus est, vix vnquam contingere potest, nec aduocatus Catholicus defendet hæreticum, quia hæreticus est, sed propter lucrum, quod ex patrocinio sperat, & sic de aliis. Contra hæreticos verò, qui hæreticis fauent quia hæretici sunt, parum necessaria erat ea lex, & extensio censura ad fautores hæreticorum, cum iam excommunicatione, & aliis pœnis tenerentur ob hæresim propriam. Extensa ergo est hæc censura ad fautores, etiam si non sint hæretici: ad fautores, inquam, quales communiter esse solent, qui fauent hæreticis, vt hæreticis, non tamen quia hæretici sunt. Confirmarique potest, quia eodem tenore, & eadem clausula excommunicantur in eadem Bulla Cœnæ fautores hæreticorum, & eorum libros legentes, qui de religione tractant, vel hæresim contineant. Certum autem est, ad incurrendam hanc censuram, non requiri, quod Catholicus legat librum hæretici, quia Auctor est hæreticus, rarissimè enim id contingit; sed sufficit si curiositatis causa, vel ob eruditionem, vel ex alia causa librum legat, ergo in eodem sensu intelligi debet fauor hæreticorum prohibitus. A priori verò ratio esse potest ex dictis, quia ille qui fauet hæretico, ita vt id redundet in hæresim ipsius fauorem, verè fauet hæretico, vt hæretico, cum fauor reduplicetur supra ipsam hæresim, cui fauetur, & quæ ex illo fauore robur ac vitam accipit: ergo in sensu formalissimo est fauor hæreticorum: Sicut illa est formalissima causa calidi, quæ producit in subiecto calorem, & ille est auctor & causa Sanctorum, qui causat in illis sanctitatem, & iustitiam: ille ergo est propriissime fautor hæreticorum, qui fauet hæresi, à qua dicuntur hæretici. Hæc omnia *Card. de Lugo, qui postea n. 17.* ponit hanc regulam vniuersalem, quod quando ex fauore hæreticis dato resultat graue damnum religioni, & fidei, quatenus hæresis, & hæretici potentiores redduntur vt Ecclesiæ resistant, & alios peruertant, etiam si illud hæresis incrementum non intendatur, sed permittatur, non excusatur à peccato mortali, atque adeo nec à censura. Vnde ex his omnibus vide, Amice Lector, nostra sententia quam sit validissimis rationibus firmata, ac Doctorum Virorum auctoritate fulcita.

APPENDIX
AD SUPERIOREM
TRACTATUM.

In qua agitur de quibusdam fœderibus civilibus cum Turcis, vel Hæreticis.

RESOL. VIII.
An dicta in Superiori Tractatu obſtent, ne possint licitè Principes inire fœdera, vt vocant, civilia cum Turcis

els, vel aliis Infidelibus circa inducias, & Treugas, aut Commerciorum causa, vel propter securitatem navigationum, itinerum, &c.?

Et an talia fœdera possint iniri à Principibus laicis, inconsulto Summo Pontifice?

Et an Principes laici non possint inire fœdera cum Turcis vel Hæreticis permittentibus libertatem conscientia vel exercitium falsæ fidei etiam in causis urgentibus absque licentiâ Pontificis? E part. 10. tr. 2. addit. Ref. 8.

Secūda.

§. 1. **P**ro elucidatione, & resolutione huius dubij, assero, Primò cum Granado in 2. 2. contr. 1. tract. 2. §. 10. num. 1. & aliis vbi infra, communicationem civilem, & merè humanam cum infidelibus non baptizatis, & non subditis specialiter potestari Ecclesiæ, certum esse non esse per se malam, aut prohibitam iure naturæ vel diuino; nam quantum est ex iure Diuino, permittit S. Paulus 2. Cor. 7. omnem communicationem civilem, & merè humanam vnus coniugis fidelis cum alio infideli, dummodo sit ex omni alio capite sine iniuria fidei; permittit etiam conuersari cum idolatris, & cum illis manducare, quicquid apponitur: dummodo non sciatur immolatum esse Idolis, vt etiam ibi notat D. Chrysostomus hom. 25. & in epist. ad Hæbreos similiter hom. 25. tom. 4. qui, & refert cap. ad mensam 11. qu. 3. & quantum Deut. 7. prohibeantur Iudæi inire fœdus cum iis gentibus, quarum terram ingressuri erant, & inire cum eis coniugia, id tamen non erat, quòd id esset intrinsece malum, & iure Diuino per se prohibitum: sed quia cum Iudæi essent prouisi ad idolatriam; periculum erat, ne ex continua conuersatione cum iis gentibus auerterentur à cultu Dei, & traherentur ad idola; vt bene D. Thomas 2. 2. qu. 10. art. 9. Vnde etiam subditur eodem cap. 7. ratio talis prohibitionis: Quia seducet filium tuum, ne sequatur me, & vt magis seruiat Diis alienis: irasceturque furor Domini, & delebit te cito. Et sic indicatur, quod si alioquin abesset periculum peruersionis, id non esset prohibitum. Itaque per se communicatio cum infidelibus eatenus est mala; & iure naturali prohibita; quatenus affert, vel fidelibus periculum, vel aliis scandalum, vel sacramentis iniuriam. Ergo, cessantibus huiusmodi circumstantiis, licita manet secundum se.

2. Asserò secundò, cum Tannero tom. 4. disp. 11. qu. 9. dub. 5. num. 133, & aliis vbi infra, quod quamuis communicatio cum infidelibus non sit per se mala; tamen docet D. Thomas 2. 2. qu. 10. art. 9. quod ex duplici capite potest Ecclesia prohibere fidelibus communicationem civilem cum infidelibus; id est in pœnam ipsorum Infidelium; quibus subtrahit, talem communicationem, & præterea ad securitatem, & cautelam ipsorum fidelium, quibus facile potest impendere, & imminere periculum spiritualis ruinae ex tali communicatione. Et primo modo prohibet communicationem cum hæreticis, & Apostatis à fide dum in pœnam sui criminis illos excommunicat, & prohibet omnem communicationem fidelium. Et secundo modo pro securitate fidelium simplicium, infirmorum in fide multa prohibet, specialiter circa nimiam familiaritatem cum infidelibus, præsertim extra casum necessitatis, & denique ex vtroque capite simul multa præcipit specialiter circa communicationem cum Iudæis, qui reuera in multis sunt iniuriosi Religioni, & fidei Christianæ; & merito possunt puniri; & præterea sunt dolosi, & facile possunt, ac solent conari, vt seducant simplices; & idem merito possunt, ac debent caueri.

3. Assero tertio, casus, in quibus iure Ecclesiastico prohibita est cum infidelibus comunicatio spe-

cialiter, vnde decem numerantur à Doctoribus infra citandis. Primo prohibetur Christianos cum Iudæis habitare. Secundò eorum azymis vesci. Tertio iis medicis vti. Quartò ab eis medicinas, accipere. Quintò simul cum eis in balneo ingredi. Hi casus habentur in cap. Nullus 28. quæst. 1. quod desumptum est ex Can. 11. Conc. Trullani. Et transgredientibus imponitur pœna depositionis, si Clericus sit; excommunicationis si Laicus non ipso facto, sed ferenda. Sextò prohibetur fidei Iudæos inuitare, vel ad eorum conuiuia accedere, cap. omnes 28. quæst. 1. qui est ex Concilio Agathensi, cap. 40. Septimo esse obstrictos, aut nutrices eorum filiorum in eorum domibus. Octauo eis famulari. Nono ne iudæis in testamento aliquid relinquatur, vel legatarios faciant, cap. si quis Episcopus de Hæreticis, cap. sane: el. 2. 2. 4. 9. 2. Decimo seruitutis vinculo subici. Hi tres casus habentur in cap. ad hæc de Iudæis vnde decimo ne publica officia illis committantur cap. Constituit, 17. quæst. 4. vbi permittentes excommunicandi sunt. Addendum tamen in his omnibus, prohibuit esse Christianis deferre arma, &c. Turcis, Saracenis, & ceteris Reipublice Christianæ inimicis, sub pœna excommunicationis referuatæ in Bulla Cœnæ; quod etiam traditur, in cap. Ita quorundam de Iudæis, cap. quod olim eodem titulo. Item prohibetur famulari Iudæis, & Seracenis in cap. Iudæi, el. 2. de Iudæis, & præponere Iudæum atque paganum publicis officiis in c. cum sit, & c. specialiter de Iudæis. Item prohibetur inire matrimonia cum Infidelibus, & cum Hæreticis; non tamen cum istis, vbi impune permittuntur, vt in Germania, &c.

4. His suppositis, Respondeo ad quæstionem propositam vnica conclusione, nempe licitum esse Principibus Christianis esse aliqua iusta causa inire fœdera cum Turcis, vel aliis Infidelibus circa Inducias, & treugas, de finibus tuendis, de commerciis, & rebus necessariis ad vitam, vel importandis, vel asportandis, & de communicationibus quoad alios contractus emptionis, & venditionis, murui, pignoris, &c. cum duabus tamen conditionibus. Prima vt absit scandalum, & periculum peruersionis, quæ quidem cum necessariis conditionibus, & limitationibus facile euitari possunt: quod vix potest euenire in aliis fœderibus de quibus egimus supra res. 4. Secunda conditio vt dicta comunicatio Politica non sit in casibus prohibitis à iure Ecclesiastico, quos paulò supra notauimus. Vnde cum his cautionibus supra dicta fœdera innoxia sunt, & ex illis nullam recipit religio læsionem, sed vtilitas Reipublice affertur.

5. Et ideo ad confirmationem supradictorum præter DD. citatos, vide celeberrimæ Academicæ Salmanticensis, & Complutensis clarissimos Professores Arauium, & Lorcam; illum in 2. 2. D. Thom. 9. 10. art. 9. dub. 7. num. 30. Hunc etiam in 2. 2. disp. 36. num. 3. & segg. Vide Baldellum in Theog. morali tom. 2. lib. 1. disp. 30. num. 1. Sanch. in summa 10. 1. lib. 2. cap. 31. n. 23. Duualium in 2. 2. quæst. 10. art. 9. §. Quoad mercium genus, & ibidem Wigers numer. 53. & alios Doctores vbi infra asserentes vt diximus politicam, & humanam communicationem cum infidelibus non esse illicitam per se, nec iure Ecclesiastico; nisi in casibus in ipso iure expressis. Et hanc sententiam indiuidualiter firmant in terminis casus nostri Christophorus Besoldus in dissert. de fœderum iure, cap. 4. n. 3. Martinus Rumelinus ad Aueram Bullam Caroli IV. part. 2. dissert. 4. thesi 35. & eius Additionator Nicolaus Millerus; Theodorus Keinkink. de Regimine seculari, & Ecclesiastico lib. 2. clas. 3. cap. 3. num. 82. & Hermannus Gæsen de Iure Publico, & Primato part. 3. pericul. 2. quæst. 9. Quibus omnibus adde etiam in terminis

minis casus nostri Franciscum Zipæum inhiato Cas-
fani obtrcto lib. 3. ca. 3. fol. 257. ubi approbat, & ad-
mittit fœdera politica, seu civilia, de quibus loquimur.

6. Rectè itaque Hurtadus de Mendoza vol. 1. disp.
76. 2. sect. 2. §. 29. sic ait. Iure humano non est inter-
dicta omnis communicatio civilis cum Iudæis, aut
Paganis; quia iure interdicta sunt nonnullæ commu-
nicationes, non tamen omnes. Secundò quia Romæ
licitè agunt fideles cum Iudæis exercentibus merca-
toriam, arte, & viles. Idem Marsiliæ cernitur, & an-
te illorum ex Hispania expulsionem, frequentia
erant cum illis commercia. Cum Saracenis nostri
agunt, interdum; tum cum Mancipiis, quibus abun-
dant Hispani; tum Orani, & in aliis Hispaniæ Re-
gum præsidis. Ratio à priori est, negatio legum id
interdicentium; cum enim illa communicatio sit ap-
ta per se ad fines honestos naturales, nec sit per se
ocasio ruinæ; sed apprime necessaria vitæ civilis, non
oportuit eam esse interdictam. Cum Ethnicis agunt
passim Lusitani in Sina, & Iaponia; item, & Castellani
apud aliquos Indos nondum baptizatos. Ita Hurtadus.
Et nota hic obiter contra Araviium ubi supra, &
Suarez de fide disp. 18. sect. 6. num. 10. Probabiliter do-
cere ex Sanchez, Castrum Palaum tom. 1. tractat. 4.
disp. 2. punct. 9. num. 18. Prohibitiones contra Iudæos
latis in iure, de quibus supra diximus non esse intel-
ligendas de aliis infidelibus etiam Saracenis, & Ma-
hometanis; quia cum prohibitio extra verba legis
extendenda non sit; & prohibitiones fere omnes lo-
quantur de folis Iudæis; existimat alios Infideles com-
prehendi. Sed quia aliqui casus sunt, in quibus ex-
tenditur prohibitio, tum ad Saracenos, tum ad Pa-
ganos; solum illi casus in quibus reperitur talis ex-
tensio, admittendi sunt, non alij. Nota etiam
quod in Bulla Cœnæ sub nomine amorum, &c. non
comprehenduntur secundum aliquos, vestimenta, pe-
cunie, merces, victualia, si hæc Turcis transferan-
tur, & vendantur; & ita ex Toledo & aliis, docet no-
vissimè. Castrum Palaus, to. 6. disp. 3. punct. 8. n. 6. quic-
quid antea in contrarium dixerat in to. 1. tr. 4. disp. 1.
punct. 9. num. 16. & docet Suarez tom. 5. disp. 21.
sect. 2. num. 56. cum aliis. Deinde non desunt Do-
ctores asserentes, quod non infringitur prohibitio
Bullæ Cœnæ, si prohibita transferri ad Turcas, Sara-
cenos, &c. deferrentur in Christianorum utilitatem,
ut si commutentur, vel vendantur pro iis, quibus
indigent magis Christiani, ita vt maior sit eorum
commoditas, quam damnum inde proveniens. Et ita
ex Tabiena, Nauarro, Sayro, & Vgolino docet An-
tonius Soula in Bullam Cœnæ cap. 8. disp. 51. num. 2.
licet contra Reginaldum contrarium mordicus te-
near Hurtadus §. 130. Vnde vide: an ex dictis excu-
sentur Toletani, qui transferunt, & vendunt ad
Oranum magnam copiam pilcorum rubeorum,
quibus vtuntur Arabes; sed quia supra dictos casus
non admittunt plures Doctores: recurrit Hurtadus
loco citato ad alias rationes.

7. Sed redeundo ad nostram conclusionem, asse-
ro, posse Principem inire fœdera politica cum Turcis,
& infidelibus modo, quo supra explicatum est. Et
ita hanc sententiam, præter DD. citatos, tenet do-
ctus Iulioconsultus Andreas Magen in suo tractatu
historico politico iuridico de Aduocacia armata
cap. 7. num. 143. ubi licet antea damnauerit absolute
omnia fœdera cum Turcis, vel infidelibus, tamen
hæc fœdera politica comprobatur, & admittit vt fœde-
ra pacis (ait ipse) de non offendendo inita, fœdera
de limitibus, de mercimoniis importandis & expor-
tandis, &c. Habent talia fœdera Poloni cum Scythis,
quos vocant Tartaros, & Imperator, & olim Res-
publica Veneta cum Turcis. Simile fœdus, dum hæc

scribo à Catholico Rege Philippo IV. per Oratorem
Turcarum Imperator emixè polcitur: sed an absolute
negandum, vel præscriptis cancellis concedendum,
sapientissimi Consiliarij, & Doctissimi Theologi,
quibus augustissimus Rex noster abundat, certus
sum quod maturè discutient, & examinant.

8. Sed si aliquis curiosus inquirat, an talia fœ-
dera possint iniri à Principibus Laicis inconsulto
Summo Pontifice; respondeo, quod quidam vir do-
ctus hic Romæ negatiuæ sententiæ; licet cum for-
midine adhærebat, ex Concilio Viennensi, de quo
in Clement. 1. §. Porro de iur. ubi Imperatori con-
fœderatio cum Paganis, & Saracenis prohibetur,
Cuius constitutionis dispositionem ad omnes Chri-
stianos Principes Cardinalis in dicto. §. Porro in 2. no-
tabili extendit. Sed respondeo, quod in dicto textu
Pontifex loquitur de confœderatione in damnum
Ecclesiæ, sicut fuit illa Athanasij Episcopi Neapoli-
tani, de qua tractat Baronius ann. 887. Et ita expli-
cat verba, illius Canonis Masquardus de Sufanis in tr.
de Iudæis cap. 6. num. 4. & Befoldus de fœderibus cap. 4.
num. 5. cum aliis, vnde non militat in nostro casu ar-
gumentum ex dicta Clementina. Et ideo ego scæto
non esse necessariam Pontificis licentiam in his fœde-
ribus inuendis, nam licet Principes laici non possint
inire fœdera cum Turcis, vel hæreticis permittendo
eis libertatem conscientie vel exercitium falsæ sectæ,
etiam in casibus vrgentissimos absque licentia Pontifi-
cis, vt obseruat Hurtadus de fide. vol. 1. disp. 78. §. 8.
& disp. 79. sect. 5. §. 32. Cardinalis Lugo de fide disp.
19. sect. 2. §. 4. num. 124. Tanner. tom. 3. disp. 1. quest. 9.
dub. 3. num. 101. & alij: nec possint inire fœdera cum
Turcis, vel infidelibus in casibus à iure prohibitis,
de quibus supra actum, vt obseruat Hurtadus disp. 76.
sect. 3. subsect. 7. per totam. Gesualdus in Theolog. mor-
tom. 2. tract. 14. cap. 7. num. 32. & alij tamen in fœderi-
bus, de quibus loquimur, hæc minimè adesse tan-
quam certum suppono: nam tantum agitur de fœde-
ribus merè politicis, circa Pacem, Inducias, Treu-
gam, circa mercimonia, & similia: & vt ait Hur-
tadus d. disp. 76. sect. 3. §. 88. Pax Laicorum non est
contra iura Ecclesiæ. Ergo possunt Principes Laici
dicta fœdera contrahere absque sedis Apostolicæ li-
centia, cum res merè politica sit, & temporalis. Vn-
de hanc sententiam tenet Befoldus de fœderum Iure,
cap. 4. num. 5. & ante illum Masquardus de Sufanis tr.
de Iudæis cap. 6. num. 4. ubi docet, licitum esse Chri-
stianis Principibus inire pacem, seu inducias, & Treu-
gas cum Infidelibus inconsulto Summo Pontifice
Quare supponamus ex hypothesi probabiliter timeri
Gallum sollicitare Turcas aduersus Hispanum, si ex
hoc Rex noster Hispanus inire tantum fœdus paci-
ficum cum Turcis, non video qua ratione licentia
Pontificis egeret. Quod dicendum videtur in quo-
cumque alio casu simili: cum in dictis fœderibus nihil
includatur à Iure Ecclesiastico prohibitum, nec ali-
quid agatur circa Religionem, aut permissionem fal-
sorum rituum. Ergo, &c.

Sap. his fœ-
deribus la-
tissime in i-
seq. per not.

Et not. quod
in hoc casu
non est opor-
tuitate agere
contra iura
Ecclesiæ, sed
contra iura
temporalia
solum.

RESOL. IX.

An qua in Superiori Resolutione dicta sunt de fœderibus
Politicis cum Turcis, vel aliis infidelibus, procedant
etiam cum Hæreticis?

Et deducitur Catholicos non peccare contra leges ex-
communicationis in conuictu civili cum Hæreticis, aut
in mercatura, bello, aut aliis negotiis politicis,
maxime quando excommunicatio est generalis aduersus
Hæreticos, vt est in bulla Cœnæ, quamuis in ea ex-
communicentur nominatim quidam Hæretici?

Et